

Griel in Pijnacker

Op 31 maart 2008 gaat omstreeks 19.00 uur de telefoon. Er is een griel gesignaleerd in een weiland bij het Balijbos. Heel ongewoon een griel in Pijnacker, en als het één dag later was geweest zou ik het niet direct geloofd hebben.

Het is een prachtige avond met windstil, zonnig lenteweer, ideaal om naar een griel te gaan kijken. Helaas kunnen we niet met zijn allen op pad, want onze oudste dochter zal pas na 20.00 uur thuiskomen. Daarom besluit ik thuis te blijven. Ruim een uur later komen mijn man en onze jongste dochter thuis met enthousiaste verhalen over de griel. Ze hebben de vogel schitterend gezien door de telescoop van Rinse van der Vliet. Even twijfel ik om alsnog te gaan kijken, maar het begint al aardig donker te worden. Dan morgen maar een poging wagen om de griel te zien.

Speuren in het weiland

De volgende morgen breng ik de kinderen naar school en fiets gelijk door naar het Balijbos. Al van verre zie ik tenminste zes vogelaars met telescopen op het fietspad staan, dus misschien is de vogel er nog. Uit navraag blijkt dat de griel echter die ochtend nog niet is gezien. Op zich is dat natuurlijk niet zo gek, want het was ongetwijfeld een doortrekkende vogel en die kunnen elk moment weer vertrokken zijn. Maar zou de griel echt weg zijn of is hij slechts aan het zicht onttrokken omdat hij in een greppeltje zit of achter een rietstrook?

De vogelaar naast mij, een lange jonge man, pakt zijn mobiele telefoon en begint een gesprek. Ongewild luister ik mee. Hij blijkt uit Amersfoort te komen en staat al vanaf 7.15 uur in het weiland te turen naar een mogelijk afwezige griel. Niet te geloven, wat een inzet. Vergeleken met deze vogelaar voel ik me een slome duikelaar.

Aan de andere kant is het ook niet echt mijn favoriete bezigheid om achter zeldzaamheden aan te gaan. Als je de vogel niet aantreft volgt er een zoekpartij, met een flink “speld in de hooiberg” karakter en de daarbij behorende ergernis en frustratie. Als je de vogel wel ziet ontbreekt het verrassingselement, want je wist dat de vogel er zat. Soms is het ook nog twijfelachtig of de zeldzame vogel misschien ergens is ontsnapt. Kortom, soorten jagen is niet mijn hobby. Ik wordt liever verrast door vogels die spontaan op mijn pad komen, maar...wel balen dat die griel is verdwenen!

Wat er zat

Het gevoel van teleurstelling wordt er niet geheel door verdreven, maar eigenlijk is het best een leuk weilandje dat de griel had uitgezocht om de dag door te brengen. Vele grutto's, kieviten en tureluurs zijn actief met territoriaal gedrag en laten voortdurend van zich horen. Zelfs de jubelende zang van de veldleeuwerik ontbreekt niet. Vroeger begeleidden deze geluiden in het voorjaar vanzelfsprekend ieder fietstochtje door de polder, maar nu is het iets bijzonders geworden.

Behalve de typische weidevogels is er nog meer te zien. Een sperwer vliegt langs op topsnelheid en even later passeert een witgatje. Op een hek zitten drie aalscholvers te drogen met de vleugels wijd. In het gras scharrelen vier bergeenden en heel wat fazanten. Dit

aantrekkelijke stukje weiland zal echter gaan verdwijnen. Het zal veranderen in een natuurgebiedje, ook leuk, maar van mij had het best een extensief beheerd weiland mogen blijven.

Geheimzinnige vogels

Maar nog even terug naar de verdwenen griel, want grielen vind ik intrigerende vogels. Op vakantie in Zuid-Frankrijk, Spanje, Griekenland en Turkije heb ik vaak naar ze gezocht. Bij grielen denk ik aan dorre, stenige, door de zon geblakerde vlaktes met daarboven lucht die trilt van de hitte. Die trillingen maken het beeld wazig, waardoor ik die lichtbruine, prachtig gecamoufleerde steltlopers zelden goed gezien heb.

Foto: <http://www.vogelbescherming.nl>

Vooral de enorm grote, gele ogen van de griel zijn opvallend. Het is een aanpassing aan hun nachtelijke levenswijze. Ik heb wel eens gelezen dat vogels naar verhouding altijd grotere ogen hebben dan mensen. Mensen zouden ogen met het formaat van sinaasappels hebben als we net zulke grote ogen hadden als vogels. Voor grielenogen moeten we meer in de richting van forse grapefruits gaan denken.

Behalve hun uitzonderlijke ogen zijn grielen ook een beetje geheimzinnig door hun nachtelijke levenswijze en omdat je ze zo moeilijk te zien krijgt. Wereldwijd bestaan er 7 soorten grielen. In Australië heb ik kennis gemaakt met twee andere grielensoorten, de bush thick-knee en de beach thick-knee. De letterlijke vertaling van “thick-knee” is “dik-knie” en er zit inderdaad een verdikking halverwege het pootje van grielen. Anatomisch gezien is de

naam echter onjuist, want bij vogels zit halverwege de poot het enkelgewricht en niet het kniegewricht. Maar goed, Australische grielen dus.

Een bush thick-knee heeft mijn man en mij nog eens een slapeloze nacht bezorgd. We kampeerden op een verlaten parkeerplaats in een eucalyptusbos in het noorden van Australië. Het was midden in de nacht en snikheet. We lagen roerloos op onze slaapzakken te zweten, toen we plotseling een angstaanjagend geluid hoorden, dat we niet konden thuisbrengen. Was het een vogel of een andere diersoort? Het leek dichterbij te komen. We deden geen oog dicht. De volgende dag beschreven we het geluid aan een parkwachter. Die vertelde ons dat we een bush thick-knee hadden gehoord.

Caroline Elfferich, augustus 2008